

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK

Osijek, svibanj 2018.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O KLINIČKOM BOLNIČKOM CENTRU	2
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	4
	Financijski izvještaji	4
II.	REVIZIJA ZA 2016.	13
	Ciljevi i područja revizije	13
	Metode i postupci revizije	13
	Nalaz za 2016.	14
III.	MIŠLJENJE	22

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

KLASA: 041-01/17-01/29
URBROJ: 613-16-18-7

Osijek, 4. svibnja 2018.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
KLINIČKOG BOLNIČKOG CENTRA OSIJEK ZA 2016.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Kliničkog bolničkog centra Osijek (dalje u tekstu: Klinički bolnički centar) za 2016.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 26. rujna 2017. do 4. svibnja 2018.

I. PODACI O KLINIČKOM BOLNIČKOM CENTRU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Klinički bolnički centar je javna zdravstvena ustanova koja obavlja djelatnost bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, te znanstvenu i nastavnu djelatnost. Osnivač Kliničkog bolničkog centra je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja Vlada Republike Hrvatske. Sjedište je u Osijeku, Josipa Huttlera 4.

Obavljanje zdravstvene, nastavne i znanstvene djelatnosti organizirano je u deset klinika, pet kliničkih zavoda, osam zavoda, centru objedinjenog hitnog prijema i bolničkoj ljekarni. Klinički bolnički centar u okviru zdravstvene djelatnosti obavlja i dnevno bolničku opskrbu u okviru ambulantnog liječenja, djelatnost medicinsko biokemijskog laboratorija te bolničkog ljekarništva.

Radi obavljanja stručno administrativnih, uslužnih i pomoćnih poslova ustrojene su sljedeće jedinice: ravnateljstvo, služba ekonomsko- financijskih poslova, služba za pravne, kadrovske i opće poslove, služba za poslove nabave, služba za unutarnju reviziju, služba za tehničke poslove, služba za informatiku i služba za uslužne djelatnosti.

Unutarnje ustrojstvo Kliničkog bolničkog centra je utvrđeno Statutom koji je donijelo Sanacijsko vijeće u veljači 2014. i izmjenama iz travnja 2014., te izmjenama iz veljače 2017. koje je donijelo Upravno vijeće, na koje je suglasnost dao osnivač.

Tijela Kliničkog bolničkog centra su Upravno vijeće, ravnatelj, Stručno vijeće, Povjerenstvo za kvalitetu, Povjerenstvo za unutarnji nadzor, Povjerenstvo za lijekove, Etičko povjerenstvo i Stručni kolegiji. Upravno vijeće upravlja Kliničkim bolničkim centrom i nadzire njegov rad, ima pet članova i čine ga tri člana koje imenuje osnivač (predsjednik i dva člana), jednog člana imenuje Radničko vijeće i jednog člana Stručno vijeće iz redova zaposlenika. Stručno vijeće raspravlja i odlučuje o pitanjima iz područja stručnog rada, članove imenuje ravnatelj, a čine ga voditelji ustrojstvenih jedinica, zamjenik i pomoćnici ravnatelja. Ravnatelj predstavlja i zastupa Klinički bolnički centar, organizira i vodi poslovanje, odgovoran je za zakonitost rada i poslovanja, te stručni, nastavni i znanstveni rad. Ravnatelja imenuje Upravno vijeće na razdoblje od četiri godine. Ravnatelj ima zamjenika i pomoćnike za kvalitetu, financijsko poslovanje i za sestrinstvo, koje imenuje Upravno vijeće na prijedlog ravnatelja.

Rješenjem Vlade Republike Hrvatske iz siječnja 2015. za sanacijskog upravitelja je imenovan prof. dr. sc. Sven Kurbel dr. med., koji je dužnost obavljao do 2. svibnja 2016. Odlukama Upravnog vijeća za vršitelja dužnosti ravnatelja je od 3. svibnja 2016. imenovan doc. dr. sc. Željko Zupčić dr. med., a od 28. lipnja 2016. imenovan je za ravnatelja Kliničkog bolničkog centra.

Koncem 2016. Klinički bolnički centar je imao 3 172 zaposlenika, od toga 2 343 zdravstvena i 829 administrativno-tehničkog osoblja. Koncem 2015. bilo je 3 092 zaposlenika, od toga 2 239 zdravstveno i 853 administrativno-tehničkog osoblja.

U tablici broj 1 daju se opći pokazatelji o Kliničkom bolničkom centru.

Tablica broj 1

Opći pokazatelji o zdravstvenoj ustanovi

Redni broj	Pokazatelji	2015.	2016.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
I.	Broj zaposlenih			
1.	Ukupan broj zaposlenih (1.1.+1.2.+1.3.)	3 092	3 172	102,6
1.1.	Zdravstveni djelatnici na neodređeno vrijeme	2 108	2 281	108,2
1.1.1.	- radni odnos samo u zdravstvenoj ustanovi	2 091	2 268	108,5
1.1.2.	- kumulativni radni odnos	17	13	76,5
1.2.	Zdravstveni djelatnici na određeno vrijeme	131	62	47,3
1.3.	Administrativno tehničko osoblje	853	829	97,2
II.	Bolnička zdravstvena zaštita			
1.	Ukupan broj postelja	1 030	986	95,7
2.	Ugovoreni broj postelja	1 030	986	95,7
3.	Popunjeni broj postelja	865	810	93,7
4.	Broj bolesnika - slučajeva	40 521	37 717	93,1
III.	Dnevna bolnica			
1.	Ukupan broj postelja/stolica u dnevnoj bolnici	234	258	110,3
2.	Ugovoreni broj postelja/stolica u dnevnoj bolnici	234	258	110,3
3.	Popunjeni broj postelja/ stolica u dnevnoj bolnici	51	116	227,5
4.	Broj bolesnika/slučajeva u dnevnoj bolnici	20 699	34 121	164,9
IV.	Polikliničko - konzilijarna zdravstvena zaštita			
1.	Broj slučajeva u polikliničko - konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti	782 953	808 328	103,2
2.	Broj usluga u polikliničko - konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti	2 087 834	2 029 627	97,2

Planiranje

Financijskim planom za 2016. planirani su prihodi i rashodi u iznosu 724.895.544,00 kn. Planirani prihodi se odnose na prihode od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: HZZO) na temelju ugovorenih obveza u iznosu 639.395.004,00 kn, od čega se na maksimalni godišnji iznos - limit odnosi 551.698.600,00 kn, a na dodatne aktivnosti izvan limita (posebno skupi lijekovi, intervencijska kardiologija, intervencijska neurologija, zdravstvena zaštita hrvatskih državljana s prebivalištem u Bosni i Hercegovini te medicinski potpomognuta oplodnja) se odnosi 87.696.404,00 kn, prihode po posebnim propisima (najvećim dijelom od polica dopunskog zdravstvenog osiguranja) u iznosu 53.292.000,00 kn, vlastite prihode u iznosu 31.128.540,00 kn, donacije u iznosu 480.000,00 kn i druge prihode u iznosu 600.000,00 kn.

Izmjenama i dopunama financijskog plana, donesenim 20. prosinca 2016., planirani su prihodi i rashodi u iznosu 740.455.008,00 kn, što je za 15.559.464,00 kn ili 2,1 % više u odnosu na plan. Povećani su planirani prihodi od HZZO-a za dodatne aktivnosti izvan limita za 5.983.572,00 kn te iznose 93.679.976,00 kn, prihodi po posebnim propisima u iznosu 5.692.800,00 kn te iznose 58.984.800,00 kn, prihodi od donacija za 3.700.560,00 kn te iznose 4.180.560,00 kn i drugi prihodi u iznosu 182.532,00 kn te iznose 782.532,00 kn, dok maksimalni godišnji iznos - limit od HZZO-a i iznos vlastitih prihoda nisu izmijenjeni.

Vrijednosno najznačajniji rashodi su planirani za zaposlene u iznosu 432.456.240,00 kn ili 58,4 % i materijal i energiju u iznosu 249.523.572,00 kn ili 33,7 % ukupnih rashoda.

Prema ugovoru i dodacima ugovora o provođenju bolničke i specijalističko konzilijarne zdravstvene zaštite, HZZO se obvezao u 2016. financirati do 588.200.638,00 kn, od čega se na maksimalni godišnji iznos (limit) odnosi 526.016.315,00 kn (što je za 25.682.285,00 kn manje od iznosa iz financijskog plana), a na dodatne aktivnosti izvan limita 62.184.323,00 kn (što je za 31.495.653,00 kn manje od iznosa iz financijskog plana).

Državnim proračunom te Izmjenama i dopunama Državnog proračuna, donesenim u prosincu 2016., u okviru razdjela Ministarstva zdravstva (dalje u tekstu: Ministarstvo), planirani su rashodi za Klinički bolnički centar u iznosu 666.001.730,00 kn.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2017. i 2018. Prema spomenutim projekcijama, za proračunsku 2017. planirani su prihodi i rashodi u godišnjem iznosu od 727.654.044,00 kn i za 2018. u godišnjem iznosu od 730.426.344,00 kn.

Financijski izvještaji

Klinički bolnički centar vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji. Dostavljeni su nadležnim tijelima i objavljeni su na mrežnim stranicama Kliničkog bolničkog centra u propisanim rokovima.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2016., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 738.452.499,00 kn, što je za 53.937.048,00 kn ili 7,9 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 2

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2015.	Ostvareno za 2016.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	574.421.858,00	636.840.122,00	110,9
1.1.	Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika	3.173.488,00	5.954.210,00	187,6
1.2.	Prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	571.248.370,00	630.885.912,00	110,4
2.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	29.621.509,00	34.080.530,00	115,1
2.1.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	26.088.116,00	29.944.689,00	114,8
2.2.	Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna	3.533.393,00	4.135.841,00	117,1
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	53.593.145,00	63.208.654,00	117,9
4.	Prihodi od imovine	24.550.346,00	132.752,00	0,5
5.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	0,00	588.805,00	-
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	2.265.324,00	3.372.491,00	148,9
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	63.269,00	229.145,00	362,2
	Ukupno	684.515.451,00	738.452.499,00	107,9

Najznačajniji udjel imaju prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza u iznosu 636.840.122,00 kn ili 86,2 % i prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu 63.208.654,00 kn ili 8,6 % ukupnih prihoda. Svi drugi prihodi iznose 38.403.723,00 kn ili 5,2 % ukupno ostvarenih prihoda.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza ostvareni u iznosu 636.840.122,00 kn se odnose na prihode od HZZO-a na temelju ugovornih obveza u iznosu 630.885.912,00 kn i državnog proračuna u iznosu 5.954.210,00 kn.

Prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza se odnose na prihode za provođenje bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite u iznosu 540.342.878,00 kn, prihode za posebne programe i aktivnosti u iznosu 74.867.286,00 kn i dodatne prihode na temelju pokazatelja učinkovitosti i kvalitete u iznosu 15.675.748,00 kn.

Prihodi od bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite u iznosu 540.342.878,00 kn i dodatni prihodi na temelju pokazatelja učinkovitosti i kvalitete u iznosu 15.675.748,00 kn su ostvareni na temelju ugovora o provođenju bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite za razdoblje od 1. travnja do 31. prosinca 2015. i osam dodataka ugovoru za razdoblje od 1. travnja 2015. do 31. prosinca 2016., koje je Klinički bolnički centar zaključio s HZZO-om.

Spomenutim ugovorom i dodacima ugovoru utvrđena su međusobna prava i obveze provođenja zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja te je određen maksimalno mogući iznos sredstava za Klinički bolnički centar za provođenje zdravstvene zaštite osiguranim osobama HZZO-a za 2016. u iznosu 552.317.131,00 kn (od čega se 526.016.315,00 kn odnosi na maksimalni iznos sredstava za provođenje bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, a 26.300.816,00 kn na dodatni prihod na temelju pokazatelja učinkovitosti i kvalitete).

Prema zapisniku o usklađenju i konačnom obračunu limita i izvršenja rada za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2016., početno stanje obveza HZZO-a za bolničku i specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu iznosio je 22.307.837,00 kn, ugovoren je limit za 2016. u iznosu 526.016.315,00 kn, koji je umanjen za uskrate po ugovoru u iznosu 29.973,00 kn te limit iznosi 525.986.342,00 kn. Klinički bolnički centar je za obavljene usluge bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite u 2016. ispostavio račune u iznosu 526.448.004,00 kn, što je za 431.689,00 kn više od ugovorenog limita (s više izvršenim uslugama odnosno ispostavljenim računima u iznosu većem od ugovorenog za 431.689,00 kn pokriven je dio obveza prema HZZO-u za više doznačena sredstva od izvršenih usluga u 2014.). Ukupna obveza HZZO-a za 2016. je iznosila 548.294.179,00 kn (s početnim stanjem). HZZO je u 2016. doznačio sredstva u iznosu 540.342.878,00 kn te obveza HZZO-a koncem godine iznosi 7.951.301,00 kn (plaćeno u siječnju 2017.).

Prema zapisniku o usklađenju i konačnom obračunu limita i izvršenja rada za 2014., Kliničkom bolničkom centru je doznačeno 70.558.974,00 kn više od izvršenih usluga, odnosno ispostavljenih računa. Odlukom Upravnog vijeća HZZO-a iz ožujka 2016. Kliničkom bolničkom centru je omogućeno da više doznačena sredstva u 2014. pravda s uslugama iz 2015. u iznosu 15.932.000,00 kn (priznavanjem više izvršenim uslugama od ugovorenih za bolničku i specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu u iznosu 6.649.924,00 kn, povezivanjem ispostavljenih računa s novim dijagnostičko-terapijskim postupcima u iznosu 3.163.680,00 kn, provođenjem dodatnih programa u iznosu 3.062.327,00 kn, priznavanjem više zaprimljenih računa od ugovorenih za intervencijsku kardiologiju i neurologiju u iznosu 1.970.220,00 kn te priznavanjem računa iz 2014. u iznosu 1.085.849,00 kn) i priznavanjem više izvršenih od ugovorenih usluga u 2016. u iznosu 431.689,00 kn te iznos obveza prema HZZO-u koncem 2016. za više doznačena sredstva u 2014. iznosi 54.195.285,00 kn.

Prihodi od HZZO-a za posebne programe i aktivnosti u iznosu 74.867.286,00 kn se odnose na prihode od posebno skupih lijekova u iznosu 55.030.592,00 kn, zdravstvenu zaštitu inozemnih osiguranika u iznosu 12.908.710,00 kn, intervencijsku kardiologiju, medicinski potpomognutu oplodnju i intervencijsku neurologiju u iznosu 3.439.101,00 kn, provođenja nacionalnih programa (prevencija raka dojke, ranog otkrivanja raka debelog crijeva i vrata maternice) u iznosu 1.429.164,00 kn, transplantacije bubrega, eksplantacije i dentalne medicine u iznosu 1.271.310,00 kn i za ozljede na radu i profesionalne bolesti u iznosu 788.409,00 kn.

Dodatni prihodi na temelju pokazatelja učinkovitosti i kvalitete u iznosu 15.675.748,00 kn (3,0 % izvršenih usluga) su ostvareni u iznosu 8.545.979,00 kn temeljem pokazatelja učinkovitosti i 7.129.769,00 kn temeljem pokazatelja kvalitete, a ostvaruju ih bolničke zdravstvene ustanove koje provode liječenje bolesnika oboljelih od akutnih bolesti.

Prihodi iz državnog proračuna u iznosu 5.954.210,00 kn se odnose na prihode od Ministarstva zdravstva (dalje u tekstu: Ministarstvo) za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine. Na temelju zahtjeva Kliničkog bolničkog centra ostvarena su sredstva za nabavku opreme u iznosu 4.561.448,00 kn (medicinske opreme u iznosu 4.169.372,00 kn, opreme za održavanje i zaštitu u iznosu 162.350,00 kn, laboratorijske opreme u iznosu 133.632,00 kn i druge opreme u iznosu 96.094,00 kn) i građevinske radove u iznosu 1.392.762,00 kn. Sredstva su utrošena za doznačene namjene.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija u iznosu 34.080.530,00 kn se odnose na prihode od prodaje proizvoda u iznosu 21.191.628,00 kn, pruženih usluga u iznosu 8.753.061,00 kn i donacija od pravnih i fizičkih osobama izvan općeg proračuna u iznosu 4.135.841,00 kn.

Prihodi od prodaje proizvoda u iznosu 21.191.628,00 kn se odnose na prihod od prodaje krvi. Na temelju Mreže javne zdravstvene službe (Narodne novine 101/12, 31/13 i 113/15), Klinički bolnički centar je određen kao transfuzijski centar sa dvije transfuzijske jedinice za uzimanje, preradu i serološko testiranje krvi, koji obrađenu krv i krvne pripravke prodaje bolnicama i zavodima. Cijena krvnih proizvoda utvrđena je osnovnom listom lijekova HZZO-a.

Prihodi od pruženih usluga u iznosu 8.753.061,00 kn se odnose na prihode od obavljanja zdravstvenih usluga u iznosu 6.484.588,00 kn (klinička ispitivanja lijekova u iznosu 4.125.835,00 kn, obavljanja specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite i bolničkog liječenja drugim korisnicima u iznosu 2.019.312,00 kn i drugih zdravstvenih usluga u iznosu 339.441,00 kn) i drugih usluga u iznosu 2.268.473,00 kn (zakupa prostora, naknada za provođenje obdukcije i kemijsko-toksikološke analize, pružanja ugostiteljskih usluga preko vlastitog restorana, naplate režijskih troškova, za plaće pripravnika, prodaje otpada i drugo).

Prihodi od kliničkih ispitivanja lijekova su ostvareni na temelju zaključenih 40 ugovora o kliničkom ispitivanju s pravnim osobama (farmaceutskim kućama), a obavljanje kliničkih ispitivanja je odobrilo Ministarstvo. Ugovorima zaključenim između Kliničkog bolničkog centra i naručitelja istraživanja su utvrđeni ukupni troškovi provedbe ispitivanja, glavni ispitivač, visina naknade ustanovi, ispitivačima i ispitanicima i drugo. Raspodjela naknade između Kliničkog bolničkog centra i ispitivača je ugovorena u omjeru 20,0 % Kliničkom bolničkom centru, a 80,0 % ispitivačima (od siječnja 2016.), odnosno 30,0 % Kliničkom bolničkom centru, a 70,0 % ispitivačima (ugovori iz 2015. i ranijih godina). Naknada ispitivačima je obračunavana i isplaćivana kao plaća (evidentirano u okviru bruto plaća) ili po ispostavljenim računima ispitivača fizičkih osoba (evidentirano u okviru rashoda za intelektualne usluge).

Prihodi od donacija u iznosu 4.135.841,00 kn se odnose na tekuće donacije u iznosu 3.439.645,00 kn i kapitalne donacije (medicinska oprema) u iznosu 696.196,00 kn. Tekuće donacije se odnose na donacije u novcu u iznosu 2.552.053,00 kn i naravi (lijekovi, sanitetski materijal, građevinski materijal, klima uređaji, igračke, posteljina i drugo) u vrijednosti 887.592,00 kn, od trgovačkih društava, neprofitnih organizacija i fizičkih osoba. Za prihvatanje donacija medicinske opreme, lijekova i sanitetskog materijala dobivene su suglasnosti Ministarstva, odnosno Upravnog vijeća. Sredstva su utrošena za doznačene namjene (najvećim dijelom za sanaciju štete od nevremena Klinike za pedijatriju).

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada ostvareni u iznosu 63.208.654,00 kn odnose se na prihode od dopunskog zdravstvenog osiguranja u iznosu 60.546.113,00 kn, participacije (sudjelovanja osiguranih osoba u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite) u iznosu 1.583.427,00 kn, naknada štete od osiguravajućih društava u iznosu 769.627,00 kn i refundacije bolovanja iz prethodnih godina u iznosu 309.487,00 kn.

Pomoći ostvarene u iznosu 588.805,00 kn se odnose na pomoć od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u iznosu 383.555,00 kn za stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa te od županija, gradova, općina i drugih proračunskih korisnika u iznosu 205.250,00 kn za sanaciju štete od nevremena Klinike za pedijatriju i druge namjene. Sredstva pomoći su utrošena za dobivene namjene.

Drugi prihodi su ostvareni u iznosu 3.372.491,00 kn, od čega su vrijednosno značajniji prihodi od rabata (na temelju ugovora zaključenih s dobavljačima) u iznosu 1.831.666,00 kn i od Ministarstva branitelja (na temelju zaključenog ugovora o provedbi Nacionalnog programa psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima Domovinskog rata) u iznosu 730.164,00 kn.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 229.145,00 kn se odnose na prihode od prodaje prijevoznih sredstava (dva osobna vozila i kombi vozila) u iznosu 154.134,00 kn i naplate potraživanja za stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 75.011,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2016., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 811.248.550,00 kn, što je za 74.090.381,00 kn ili 10,1 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 3 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 3

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2015.	Ostvareno za 2016.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	419.856.475,00	437.878.372,00	104,3
2.	Materijalni rashodi	296.078.819,00	332.680.431,00	112,4
2.1.	Rashodi za materijal i energiju	255.398.814,00	290.570.663,00	113,8
2.1.1.	Rashodi za lijekove	110.162.884,00	137.309.927,00	124,6
2.1.2.	Rashodi za medicinski potrošni materijal	97.279.520,00	103.021.643,00	105,9
2.1.3.	Drugi rashodi za materijal i energiju	47.956.410,00	50.239.093,00	104,8
2.2.	Rashodi za usluge	26.206.426,00	28.055.930,00	107,1
2.3.	Drugi materijalni rashodi	14.473.579,00	14.053.838,00	97,1
3.	Financijski rashodi	1.409.420,00	6.846.114,00	485,7
4.	Ostali rashodi	2.700.509,00	856.682,00	31,7
5.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	17.112.946,00	32.986.951,00	192,8
	Ukupno	737.158.169,00	811.248.550,00	110,1
	Manjak prihoda	52.642.718,00	72.796.051,00	138,3

Najznačajniji udjel imaju rashodi za zaposlene u iznosu 437.878.372,00 kn ili 54,0 % i materijalni rashodi u iznosu 332.680.431,00 kn ili 41,0 % ukupnih rashoda. Svi drugi rashodi iznose 40.689.747,00 kn ili 5,0 % ukupno ostvarenih rashoda.

Rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu 437.878.372,00 kn se odnose na bruto plaće u iznosu 365.482.309,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 59.272.281,00 kn i druge rashode za zaposlene u iznosu 13.123.782,00 kn. Vrijednosno značajniji drugi rashodi za zaposlene se odnose na prigodne godišnje nagrade u iznosu 7.770.000,00 kn (božićnica u iznosu 3.966.250,00 kn i regres u iznosu 3.803.750,00 kn) i jubilarne nagrade u iznosu 2.264.627,00 kn.

Plaće ravnatelja, zamjenika ravnatelja i pomoćnicima ravnatelja su obračunavane u skladu s propisima.

U okviru bruto plaća evidentirane su naknade zaposlenima koji su radili na projektima (koji nisu obuhvaćeni u redovan rad) u iznosu 1.210.181,00 kn i ispitivačima za klinička ispitivanja lijekova u iznosu 574.107,00 kn. Na navedene naknade porezi i doprinosi su obračunani kao na dohodak od nesamostalnog rada.

Tijekom 2016. u Kliničkom bolničkom centru je bilo zaposleno 17 zaposlenika u kumulativnom radnom odnosu, odnosno koji su radili četiri, šest ili sedam sati u Kliničkom bolničkom centru te četiri, dva ili jedan sat na Medicinskom fakultetu u Osijeku. S navedenim zaposlenicima zaključivani su ugovori o radu u kojima je utvrđeno koliko će raditi u Kliničkom bolničkom centru, a koliko na Medicinskom fakultetu u Osijeku. Dio plaće isplaćen u Kliničkom bolničkom centru je obračunan u skladu s ugovorom, odnosno na temelju sati utvrđenih ugovorom o radu.

U 2016. ostvareno je 384 850 sati prekovremenog rada (bez sati rada po pozivu iz pripravnosti i sati prekovremenog rada zdravstvenih radnika iz drugih zdravstvenih ustanova) za koje je isplaćena naknada u iznosu 28.483.817,00 kn.

Materijalni rashodi ostvareni u iznosu 332.680.431,00 kn se odnose na rashode za materijal i energiju u iznosu 290.570.663,00 kn (utrošene lijekove u iznosu 137.309.927,00 kn, medicinski potrošni materijal u iznosu 103.021.643,00 kn, energiju u iznosu 20.355.078,00 kn, uredski i drugi materijal u iznosu 15.897.515,00 kn, namirnice u iznosu 6.981.123,00 kn, materijal i dijelove za tekuće i investicijsko održavanje u iznosu 3.508.588,00 kn, sitan inventar i auto gume u iznosu 3.275.173,00 kn i druge rashode za materijal u iznosu 221.616,00 kn), rashode za usluge u iznosu 28.055.930,00 kn (komunalne usluge u iznosu 7.402.296,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 7.178.775,00 kn, zdravstvene i veterinarske usluge u iznosu 5.752.510,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu 2.652.447,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 1.153.475,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 1.098.495,00 kn i druge usluge u iznosu 2.817.932,00 kn) i druge materijalne rashode u iznosu 14.053.838,00 kn (naknade troškova zaposlenima u iznosu 11.291.856,00 kn, premije osiguranja u iznosu 759.107,00 kn, troškove sudskih postupaka u iznosu 633.354,00 kn, plaćene doprinose za volontere u iznosu 509.684,00 kn, sudske pristojbe u iznosu 444.421,00 kn i druge nespomenute rashode poslovanja u iznosu 415.416,00 kn).

Financijski rashodi su ostvareni u iznosu 6.846.114,00 kn, od čega su najznačajniji rashodi za zatezne kamate za zakašnjela plaćanja obveza u iznosu 6.791.770,00 kn.

Ostali rashodi su ostvareni u iznosu 856.682,00 kn, od čega se najznačajniji rashodi odnose na naknade šteta fizičkim osobama (pacijentima zbog pogrešaka u liječenju) u iznosu 795.186,00 kn, a isplaćene su na temelju sudskih presuda.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine su ostvareni u iznosu 32.986.951,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 15.874.005,00 kn, najvećim dijelom zbog povećanja rashoda za nabavu medicinske i laboratorijske opreme u iznosu 9.609.809,00 kn i dodatnih ulaganja na nefinancijskoj imovini u iznosu 4.108.413,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi za nabavu nefinancijske imovine se odnose na rashode za nabavu medicinske opreme u iznosu 22.790.714,00 kn, laboratorijske opreme u iznosu 1.082.110,00 kn, nabavu računala i računalne opreme u iznosu 850.463,00 kn, izgradnju nove neurološke klinike u iznosu 836.675,00 kn, nabavu prijevoznih sredstava u iznosu 680.324,00 kn i adaptaciju prostora Klinike za pedijatriju u iznosu 566.672,00 kn.

Manjak prihoda za 2016. je iskazan u iznosu 72.796.051,00 kn. Iz ranijih razdoblja je prenesen manjak prihoda u iznosu 225.278.963,00 kn te je u naredno razdoblje prenesen manjak prihoda u iznosu 298.075.014,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2016., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 488.613.453,00 kn.

U tablici broj 4 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2016.

Tablica broj 4

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2016.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	416.548.480,00	426.315.137,00	102,3
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	451.145,00	451.145,00	100,0
1.2.	Građevinski objekti	334.974.230,00	338.146.000,00	100,9
1.3.	Postrojenja i oprema	60.367.131,00	62.877.314,00	104,2
1.4.	Prijevozna sredstva	432.418,00	806.559,00	186,5
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	2.763.705,00	2.988.705,00	108,1
1.6.	Druga nefinancijska imovina	17.559.851,00	21.045.414,00	119,8
2.	Financijska imovina	96.179.112,00	62.298.316,00	64,8
2.1.	Novčana sredstva	23.008.522,00	2.289.081,00	9,9
2.2.	Potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	1.872.197,00	2.609.678,00	139,4
2.3.	Potraživanja za prihode poslovanja	70.110.069,00	56.435.000,00	80,5
2.4.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	1.188.324,00	964.557,00	81,2
	Ukupno imovina	512.727.592,00	488.613.453,00	95,3
3.	Obveze	263.744.498,00	318.705.927,00	120,8
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	253.146.876,00	312.704.959,00	123,5
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	10.597.622,00	6.000.968,00	56,6
4.	Vlastiti izvori	248.983.094,00	169.907.526,00	68,2
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	512.727.592,00	488.613.453,00	95,3
	Izvanbilančni zapisi	139.800.650,00	172.419.933,00	123,3

Vrijednost građevinskih objekata se odnosi na vrijednost poslovnih objekata (građevine za obavljanje zdravstvene djelatnosti, radionice, skladišta i drugo) u iznosu 335.386.204,00 kn, stambenih objekata za zaposlene u iznosu 1.781.216,00 kn, cesta i parkirališta u iznosu 79.379,00 kn i drugih objekata (vodovod, elektroenergetska mreža, ulazne rampe, ograda i drugo) u iznosu 899.201,00 kn.

Ulaganja u građevinske objekte tijekom 2016. ostvarena u vrijednosti 5.423.396,00 kn financirana su iz vlastitih sredstava u iznosu 3.713.045,00 kn, sredstava Ministarstva u iznosu 1.470.997,00 kn i Grada Osijeka u iznosu 239.354,00 kn.

Vrijednost postrojenja i opreme u iznosu 62.877.314,00 kn najvećim dijelom se odnosi na vrijednost medicinske i laboratorijske opreme u iznosu 58.322.381,00 kn ili 92,8 % ukupne vrijednosti postrojenja i opreme. U 2016. nabavljena je oprema u vrijednosti 25.005.841,00 kn, od čega medicinska i laboratorijska oprema u vrijednosti 22.790.714,00 kn.

Nabavljena medicinska oprema financirana je iz dijela dobiti Agencije za lijekove i medicinske proizvode, ostvarene u 2015., u iznosu 16.473.609,00 kn, sredstava Ministarstva u iznosu 3.069.191,00 kn, vlastitih sredstava u iznosu 2.858.026,00 kn, a donirana je medicinska oprema u iznosu 389.888,00 kn.

Druga nefinancijska imovina u iznosu 21.045.414,00 kn se odnosi na zalihe za obavljanje djelatnosti (zavojni i potrošni materijal, lijekovi, kemikalije i drugo) u iznosu 18.844.106,00 kn, knjige i umjetnička djela u iznosu 813.550,00 kn, ulaganja u računalne programe u iznosu 717.883,00 kn, licence u iznosu 415.307,00 kn, zalihe sitnog inventara u iznosu 241.168,00 kn i drugu nematerijalnu imovinu u iznosu 13.400,00 kn.

Potraživanja su koncem 2016. iskazana u iznosu 60.009.235,00 kn, što je za 13.161.355,00 kn ili 18,0 % manje u odnosu na stanje početkom godine. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 56.435.000,00 kn, od prodaje nefinancijske imovine (stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo) u iznosu 964.557,00 kn, potraživanja od zaposlenih u iznosu 120.566,00 kn, za više plaćene poreze u iznosu 36.413,00 kn i druga potraživanja u iznosu 2.452.699,00 kn (vrijednosno su značajnija potraživanja za naknade koje se refundiraju u iznosu 1.446.559,00 kn i dane predujmove u iznosu 419.829,00 kn).

Vrijednosno značajnija potraživanja su od HZZO-a u iznosu 32.406.412,00 kn, a odnose se na potraživanja za posebno skupe lijekove u iznosu 12.351.886,00 kn, pružene usluge bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite u iznosu 7.951.301,00 kn, od dopunskog zdravstvenog osiguranja u iznosu 6.631.092,00 kn, od prodaje proizvoda (krvi) u iznosu 2.107.751,00 kn, pružene usluge zdravstvene zaštite inozemnih osiguranika u iznosu 2.011.095,00 kn i potraživanja za druge programe i aktivnosti u iznosu 1.353.287,00 kn (transplantacije bubrega, medicinsku oplodnju, eksplantacije organa, naknada plaća za bolovanje preko 42 dana i pripravnički staž zdravstvenih djelatnika i drugo). Potraživanja su usklađena s HZZO-om na temelju zapisnika o usklađenju i konačnom obračunu limita i izvršenja rada te putem izvoda otvorenih stavaka.

U okviru potraživanja za prihode poslovanja iskazana su potraživanja od 2001. do 2011. u iznosu 14.354.990,00 kn, a odnose se na potraživanja od osiguravatelja zdravstvene zaštite iz Bosne i Hercegovine te potraživanja od fizičkih osoba za usluge zdravstvene zaštite.

Od iskazanih potraživanja, dospjela potraživanja iznose 25.758.068,00 kn. Prema dospelosti potraživanja do 60 dana iznose 3.091.726,00 kn, od 61 do 180 dana 2.430.322,00 kn i preko 180 dana 20.236.020,00 kn. Tijekom godine poduzimane su mjere za naplatu potraživanja.

Obveze su koncem 2016. iskazane u iznosu 318.705.927,00 kn, što je za 54.961.429,00 kn ili 20,8 % više u odnosu na stanje početkom godine. Odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu 312.704.959,00 kn i rashode za nefinancijsku imovinu u iznosu 6.000.968,00 kn. Vrijednosno značajnije obveze za rashode poslovanja se odnose na obveze za materijalne rashode u iznosu 272.193.350,00 kn, od čega za lijekove u iznosu 146.653.649,00 kn te sanitetski materijal, krv i krvne derivate u iznosu 99.137.872,00 kn.

Dospjele su obveze u iznosu 225.691.696,00 kn, od čega s prekoračenjem roka plaćanja do 60 dana u iznosu 47.325.594,00 kn, od 61 dan do 360 dana u iznosu 136.736.616,00 kn te prekoračenjem roka plaćanja više od 360 dana u iznosu 41.629.486,00 kn.

Vlada Republike Hrvatske je u ožujku 2013. donijela Odluku o sanaciji Kliničkog bolničkog centra radi nemogućnosti pokrivanja nastalog gubitka i ispunjavanja novčanih obveza u zakonom utvrđenim rokovima. Prema Uredbi o dopuni Zakona o sanaciji javnih ustanova (Narodne novine 151/14), u postupak sanacije uključuju se obveze bolnice sa stanjem na dan 31. prosinca 2013. Obveze Kliničkog bolničkog centra koncem 2013. su iznosile 178.641.031,00 kn, od toga je dospjelo 103.041.035,00 kn. Tijekom 2013. u postupku sanacije podmirene su obveze u iznosu 84.036.545,00 kn, a u 2014. u iznosu 97.539.678,00 kn. Obveze koncem 2014., odnosno nakon sanacije su iznosile 196.611.689,00 kn.

Izvanbilančni zapisi u iznosu 172.419.933,00 kn se odnose na više obračunani iznos HZZO-u za usluge obavljene preko limita od 2009. do 2012. u iznosu 135.915.746,00 kn, potencijalne obveze po sudskim sporovima u tijeku u iznosu 32.619.283,00 kn, procijenjeni iznos ratne štete prema zapisnicima u iznosu 2.767.232,00 kn i više obračunani iznos HZZO-u za skupe lijekove i usluge intervencijske kardiologije za 2012. u iznosu 1.117.672,00 kn.

II. REVIZIJA ZA 2016.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planiranim aktivnostima i namjenama
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji mogu imati značajan učinak na financijske izvještaje
- provjeriti mogućnost podmirivanja obveza
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Kliničkog bolničkog centra.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza je proučena i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Kliničkog bolničkog centra. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima su uspoređeni s podacima iz ranijeg razdoblja i s podacima iz financijskog plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima i tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je primjena zakona i drugih propisa te unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Kliničkog bolničkog centra. Provjereni su podaci objavljeni na mrežnim stranicama Kliničkog bolničkog centra. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima Kliničkog bolničkog centra i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2016.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija, djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina, obveze te postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom za 2016. su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na provedbu naloga i preporuka iz prošlih revizija, planiranje, računovodstveno poslovanje, potraživanja, obveze, rashode te javnu nabavu.

1. Provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija

1.1. Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju Kliničkog bolničkog centra za 2011., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Kliničkom bolničkom centru je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju. Nepravilnosti su se odnosile na planiranje, računovodstveno poslovanje, rashode, potraživanja i obveze te postupke javne nabave.

Revizijom za 2016. je utvrđeno prema kojim nalozima i preporuci je postupljeno i prema kojim nalozima nije postupljeno.

Nalozi i preporuka prema kojima je postupljeno:

- financijski plan sadrži rashode planirane za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama
- unutarnja revizija je uspostavljena u skladu s propisima
- unutarnji nadzor nad radom ustrojstvenih jedinica i zdravstvenih djelatnika je obavljan, na temelju godišnjeg plana i programa provedbe
- u nalogu za službeno putovanje su iskazani svi troškovi službenog puta koji su financirani iz sredstava sponzora
- naknade za dežurstvo i pripravnost obračunavane su i isplaćivane zaposlenicima na osnovnu plaću radnog mjesta na kojem dežuraju, odnosno na kojem su pripravnici
- obvezni doprinosi za zdravstveno osiguranje su obračunani na bruto plaću kao osnovicu u skladu s propisima
- tijekom godine poduzimane su mjere za naplatu potraživanja
- plaćanje predujmom je obavljano u skladu s propisima.

Nalozi prema kojima nije postupljeno:

- nepravilnost u vezi s uplatom u državni proračun propisanog dijela (65,0 %) sredstva ostvarenih od prodaje stanova na kojima je bilo stanarsko pravo iz ranijih godina u iznosu 283.786,00 kn (za 2000. u iznosu 124.718,00 kn i 2001. u iznosu 159.068,00 kn), nije otklonjena
- nepravilnost u vezi s potrebom praćenja izvršenja ugovora o nabavi skupih lijekova i antibiotika, kako bi se pravodobno pokrenuli novi postupci javne nabave, nije otklonjena.

1.2. *Klinički bolnički centar je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navodi da nije postupio po nalogu u vezi s uplatom u državni proračun propisanog dijela sredstva ostvarenih od prodaje stanova na kojima je bilo stanarsko pravo s obzirom da nije bilo raspoloživih sredstava, a u međuvremenu je nastupila zastara.*

2. Planiranje

2.1. Klinički bolnički centar je obvezan donositi financijski plan prema propisima o proračunskom računovodstvu.

Rashodi za usluge tekućeg i investicijskog održavanja su ostvareni u iznosu 7.178.775,00 kn, a ulaganja u objekte i opremu u iznosu 28.631.819,00 kn. Klinički bolnički centar nije donio plan tekućeg i investicijskog održavanja i plan ulaganja u objekte i opremu, koji bi sadržavao prioritete održavanja i ulaganja s obzirom na postojeće stanje građevina i opreme, odnosno opremljenost i ulaganja u prošlim godinama, a koji bi bio povezan s financijskim planom.

Državni ured za reviziju predlaže izraditi plan održavanja i ulaganja u objekte i opremu koji se treba uskladiti s financijskim planom, a pri planiranju uzeti u obzir postojeće stanje građevina i opreme u odjelima, opremljenost i ulaganja u prošlim godinama.

2.2. *Klinički bolnički centar je prihvatio prijedlog Državnog ureda za reviziju. Navodi da se na godišnjoj razini donosi plan nabave kojim se nastoji pokriti investicijsko i tekuće održavanje u skladu s raspoloživim sredstvima. Kako sredstva za kompletno održavanje nisu dostatna, teško je točno definirati plan održavanja i ulaganja, ali će se isti u budućnosti nastojati izraditi.*

3. Računovodstveno poslovanje

3.1. Klinički bolnički centar je obvezan voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu.

Prema zapisniku o usklađenju i konačnom obračunu limita i izvršenja rada za 2014., Kliničkom bolničkom centru je doznačeno 70.558.974,00 kn više od izvršenih usluga, odnosno ispostavljenih računa.

Odlukom Upravnog vijeća HZZO-a iz ožujka 2016., Kliničkom bolničkom centru je omogućeno da dio više doznačenih sredstva u 2014. pravda s računima iz 2015. u iznosu 15.932.000,00 kn (priznavanjem više ispostavljenih računa od ugovorenog limita u iznosu 6.649.924,00 kn, povezivanjem ispostavljenih računa s novim dijagnostičko-terapijskim postupcima u iznosu 3.163.680,00 kn, provođenjem dodatnih programa u iznosu 3.062.327,00 kn, priznavanjem više ispostavljenih računa od ugovorenih za intervencijsku kardiologiju i neurologiju u iznosu 1.970.220,00 kn te priznavanjem računa iz 2014. u iznosu 1.085.849,00 kn) te priznavanjem više ispostavljenih računa od ugovorenog limita u 2016. u iznosu 431.689,00 kn. Nakon priznavanja navedenih usluga i računa, obveze Kliničkog bolničkog centra prema HZZO-u za više doznačena sredstva od izvršenih usluga u 2014., iznose 54.195.285,00 kn.

Za više doznačena sredstva od izvršenih usluga u iznosu 54.195.285,00 kn nisu umanjani prihodi, odnosno povećan manjak prihoda i evidentirane obveze prema HZZO-u u navedenom iznosu, što je trebalo učiniti u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16 i 3/18). Zbog navedenog u poslovnim knjigama i finacijskim izvještajima manje je iskazan manjak prihoda i obveze za 54.195.285,00 kn.

Tijekom 2016. za pruženu zdravstvenu zaštitu, koja je posljedica prometne nesreće prouzročene uporabom motornog vozila i ozljede prouzročene nanošenjem tjelesnih ozljeda od strane druge osobe, Klinički bolnički centar je ispostavljao pojedinačne račune na kojima nije upisao skraćenu oznaku uzroka i evidencijski broj prijave ozljede/bolesti niti je obavještavao HZZO o troškovima liječenja putem propisanog obrasca. Odredbom članka 15. ugovora o provođenju bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, Klinički bolnički centar se obvezao, u slučaju kada je prvi pružio zdravstvenu zaštitu koja je posljedica prometne nesreće prouzročene uporabom motornog vozila te ozljede prouzročene nanošenjem tjelesnih ozljeda od strane druge osobe, dostaviti o tome obavijest HZZO-u u roku od pet dana od dana pružene zdravstvene zaštite putem obrasca Prijava ozljede/bolesti. Također, obvezao se na računu ispostavljenom za zdravstvenu zaštitu upisati skraćenu oznaku uzroka i evidencijski broj Prijave ozljede/bolesti, kako je to utvrđeno odredbama članka 6. Općih uvjeta ugovora o provođenju bolničke zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja (Narodne novine 160/13 i 17/15) i odredbama članka 6. Općih uvjeta ugovora o provođenju specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite iz obveznog osiguranja (Narodne novine 160/13 i 17/15).

Podaci o nekretninama kojima raspolaže ili koristi Klinički bolnički centar nisu dostavljeni Ministarstvu državne imovine. Prema odredbama članaka 25. i 27. Uredbe o Registru državne imovine (Narodne novine 55/11), Klinički bolnički centar je bio obvezan do 31. siječnja 2017. Ministarstvu državne imovine dostaviti podatke, sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine, o nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske koje koriste, o nekretninama u svome vlasništvu, kao i o svim drugim nekretninama koje koriste na temelju ugovora o zakupu, ugovora o najmu ili ugovora o korištenju. Sve podatke o promjenama u stjecanju i raspolaganju nekretninama treba dostaviti najkasnije u roku 30 dana od svake promjene.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati prihode, odnosno povećati manjak prihoda i evidentirati obveze prema HZZO-u za više doznačena sredstva od izvršenih usluga, odnosno ispostavljenih računa.

Nalaže se na osobnim računima upisivati skraćenu oznaku uzroka i evidencijski broj prijave ozljede/bolesti te dostaviti obavijest HZZO-u putem propisanog obrasca u skladu s ugovorom o provođenju bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite te Općim uvjetima ugovora o provođenju bolničke zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja i Općim uvjetima ugovora o provođenju specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite iz obveznog osiguranja.

Državni ured za reviziju nalaže dostaviti podatke Ministarstvu državne imovine za potrebe vođenja Središnjeg registra državne imovine, u skladu s odredbama Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske.

- 3.2. *Klinički bolnički centar je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju. Navodi da je do neevidentiranja smanjenja prihoda i evidentiranja obveza prema HZZO-u za više doznačena sredstva, došlo zbog tadašnjih okolnosti i različitog tumačenja HZZO-a te bez jasnog odgovora na upit upućen Ministarstvu financija. Knjigovodstveno iskazivanje obveza je bilo uvjetovano zaključivanjem dodatka ugovoru, do kojeg nije došlo zbog razloga nepoznatih sadašnjoj Upravi. HZZO na godišnjoj razini umanjuje predujam iz više obračunanih usluga od ugovorenih, te prema zapisniku HZZO-a o usklađenju i konačnom obračunu limita i izvršenja rada za 2017., stanje predujma na dan 31. prosinca 2017. iznosi 33.367.532,00 kn. Također, navodi da je ispravljena nepravilnost u vezi s upisivanjem uzroka i evidencijskog broja prijave na osobnim računima za pružene zdravstvene usluge, koje su posljedica prometne nesreće prouzročene uporabom motornog vozila i ozljede prouzročene nanošenjem tjelesnih ozljeda od strane druge osobe te obavještavanja HZZO-a na temelju propisanog obrasca. Također, ispravljena je nepravilnost u vezi s dostavom podataka Ministarstvu državne imovine za potrebe vođenja Središnjeg registra državne imovine.*

4. Potraživanja

- 4.1. Potraživanja su koncem 2016. iskazana u iznosu 60.009.235,00 kn, od čega su dospjela u iznose 25.758.068,00 kn. Prema dospelosti potraživanja do 60 dana iznose 3.091.726,00 kn, od 61 do 180 dana 2.430.322,00 kn i preko 180 dana 20.236.020,00 kn. Tijekom godine poduzimane su mjere za naplatu potraživanja (putem opomena i ovrha), međutim u ranijem razdoblju nisu poduzimane raspoložive mjere naplate te je za potraživanja od 2001. do 2011. u iznosu 14.354.990,00 kn nastupila zastara. Odnose se na potraživanja od osiguravatelja zdravstvene zaštite iz Bosne i Hercegovine te potraživanja od fizičkih osoba za usluge zdravstvene zaštite.

Skreće se pozornost na odredbu članka 2. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 3/18), kojom je između ostalog propisano da se ispravak vrijednosti potraživanja provodi na kraju godine uzimajući u obzir: kašnjenje u naplati preko godine dana; pokretanje stečajnog i/ili likvidacijskog postupka nad dužnikom; ako se s naplatom potraživanja kasni između jedne i tri godine vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 50,0 %, a iznad tri godine vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 100,0 %.

5. Obveze

5.1. Obveze su koncem 2016. iskazane u iznosu 318.705.927,00 kn (u navedenom iznosu nisu obuhvaćene obveze prema HZZO-u u iznosu 54.195.285,00 kn), što je za 54.961.429,00 kn ili 20,8 % više u odnosu na stanje početkom godine.

Dospjele su obveze u iznosu 225.691.696,00 kn, od čega s prekoračenjem roka plaćanja do 60 dana u iznosu 47.325.594,00 kn, od 61 dan do 360 dana u iznosu 136.736.616,00 kn te prekoračenjem roka plaćanja više od 360 dana u iznosu 41.629.486,00 kn.

Manjak prihoda za 2016. je iskazan u iznosu 72.796.051,00 kn, iz ranijih razdoblja je prenesen manjak prihoda u iznosu 225.278.963,00 kn te je u naredno razdoblje prenesen manjak prihoda u iznosu 298.075.014,00 kn, odnosno s manjkom prihoda koji nije evidentiran u iznosu 54.195.285,00 kn u naredno razdoblje je prenesen manjak prihoda u iznosu 352.270.299,00 kn.

Vlada Republike Hrvatske je u ožujku 2013. donijela Odluku o sanaciji Kliničkog bolničkog centra, kojom se provodi postupak sanacije radi nemogućnosti pokrivanja nastalog gubitka i ispunjavanja novčanih obveza u zakonom utvrđenim rokovima. Prema Uredbi o dopuni Zakona o sanaciji javnih ustanova (Narodne novine 151/14), u postupak sanacije uključuju se obveze bolnice sa stanjem na dan 31. prosinca 2013.

Obveze Kliničkog bolničkog centra su koncem 2013. iznosile 178.641.031,00 kn, od toga je dospjelo 103.041.035,00 kn. U postupku sanacije tijekom 2013. podmirene su obveze u iznosu 84.036.545,00 kn te u 2014. u iznosu 97.539.678,00 kn.

Iako su u postupku sanacije utrošena značajna sredstva za podmirenje obveza prema dobavljačima, dospjele obveze su i nadalje značajne i imaju trend rasta, te koncem 2016. iznose 318.705.927,00 kn i veće su za 122.094.238,00 kn ili 62,1 % od stanja koncem 2014. nakon sanacije.

Klinički bolnički centar je u kolovozu 2016. s Ministarstvom zaključio Sporazum o međusobnim pravima i obvezama, temeljem kojeg je donesen Plan racionalizacije poslovanja s dinamikom podmirivanja nepodmirenih obveza. Planom racionalizacije su utvrđene mjere (povećanje mjesečne kvote obračunavanja, smanjenje rashoda po osnovi prekovremenog rada, smanjenje rashoda za lijekove i potrošni medicinski materijal i smanjenje zaliha lijekova i potrošnog medicinskog materijala) kojima bi se postigle uštede u poslovanju i otplata nepodmirenih obveza u razdoblju od listopada 2016. do konca 2019. Tijekom 2017. mjesečno su analizirani financijski izvještaji i mjere koje su poduzimane za uspostavu održivog financijskog sustava.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje pratiti ostvarenje Plana racionalizacije poslovanja te o njegovoj realizaciji obavještavati Upravni odbor.

5.2. *Klinički bolnički centar je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju.*

6. Rashodi

- 6.1. Rashodi su ostvareni u iznosu 811.248.550,00 kn, a najznačajniji udjel imaju rashodi za zaposlene u iznosu 437.878.372,00 kn ili 54,0 % i materijalni rashodi u iznosu 332.680.431,00 kn ili 41,0 % ukupnih rashoda. Svi drugi rashodi iznose 40.689.747,00 kn ili 5,0 % ukupno ostvarenih rashoda.

Rashodi za zaposlene odnose se na bruto plaće u iznosu 365.482.309,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 59.272.281,00 kn i druge rashode za zaposlene u iznosu 13.123.782,00 kn.

Prekovremeni rad za pojedino zdravstveno osoblje je trajao do 1 011 sati godišnje, dok je prekovremeni rad pojedinih zaposlenika na administrativno-tehničkim poslovima trajao do 412 sati godišnje. Odredbom članka 65. stavka 4. Zakona o radu (Narodne novine 93/14) je propisano da prekovremeni rad pojedinog radnika ne smije trajati duže od 180 sati godišnje, osim ako je ugovoreno kolektivnim ugovorom, u kojem slučaju ne smije trajati duže od 250 sati godišnje. Granskim kolektivnim ugovorom nije određena mogućnost trajanja prekovremenog rada zaposlenika iznad sto osamdeset sati godišnje.

U okviru materijalnih rashoda, na računu intelektualnih usluga, evidentirani su rashodi za naknade isplaćene trgovačkim društvima čiji su osnivači zaposlenici-ispitivači, za klinička ispitivanja lijekova u iznosu 1.463.697,00 kn. Naknade su isplaćene iz sredstava ostvarenih od naručitelja kliničkih ispitivanja (farmaceutskih tvrtki) na temelju ugovora o kliničkim ispitivanjima zaključenih između naručitelja ispitivanja te Kliničkog bolničkog centra i ispitivača. Isplata je obavljena na temelju računa ispostavljenih od trgovačkih društava čiji su osnivači zaposlenici-ispitivači, s kojima nisu ugovorena klinička ispitivanja lijekova.

S obzirom da ugovor o kliničkim ispitivanjima nije zaključen između trgovačkog društva čiji su osnivači zaposlenici-ispitivači, naknade za klinička ispitivanja su se trebale obračunati zaposlenicima-ispitivačima, a ne trgovačkim društvima čiji su osnivači.

Državni ured za reviziju nalaže naknade za klinička ispitivanja obračunavati i isplaćivati u skladu sa zaključenim ugovorima.

- 6.2. *Klinički bolnički centar je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju. Navodi da je po istom postupljeno, odnosno da je nepravilnost otklonjena.*

7. Javna nabava

- 7.1. Planom nabave za 2016. planirana je nabava roba, usluga i radova u vrijednosti 326.504.076,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2016., nabavljeno je roba, usluga i radova u vrijednosti 237.463.621,00 kn s porezom na dodanu vrijednost (zajedno s bagatelnom nabavom). U 2016. provedeno je 150 otvorenih postupaka javne nabave i jedan pregovarački postupka bez prethodne objave, na temelju kojih je nabavljeno roba, usluga i radova u vrijednosti 157.407.477,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Klinički bolnički centar na svojim mrežnim stranicama vodi registar ugovora i zaključenih sporazuma.

Klinički bolnički centar donio je Naputak za provedbu nabave roba, usluga i radova na koju se ne primjenjuje Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13 i 143/13), koji je bio na snazi do konca 2016. Klinički bolnički centar nema jasno određene procedure u provođenju postupaka javne nabave od faze planiranja, provedbe postupaka, odabira ponuditelja, zaključivanja ugovora do realizacije nabave i plaćanja, a što je potrebno u svrhu razvijanja i jačanja sustava kontrola u području javne nabave.

Na temelju okvirnih sporazuma, koje su zaključile druge zdravstvene ustanove, u razdoblju od prosinca 2015. do prosinca 2016. Klinički bolnički centar zaključio je 143 ugovora o nabavi lijekova i medicinskog potrošnog materijala u vrijednosti 28.655.013,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost. Do zaključivanja navedenih ugovora, navedene predmete nabave Klinički bolnički centar nabavljao je od dobavljača po cijenama iz ugovora kojima je istekao rok.

Odlukama Ministarstva zdravstva, Klinički bolnički centar je određen kao središnje tijelo za nabavu ugradbenog i potrošnog materijala za ortopediju i traumatološku kirurgiju. Postupci nabave pokrenuti su u studenome 2015. Klinički bolnički centar je u srpnju 2015. odnosno u srpnju 2016. poništio postupke javne nabave jer su nakon isteka roka za dostavu ponuda postale poznate okolnosti zbog kojih bi došlo do sadržajno drugačijeg poziva na nadmetanje i dokumentacije za nadmetanje (promjena tržišnih cijena, pojava novih materijala, razlike između planiranih sredstava za nabavu pojedinih zdravstvenih ustanova i najnižih ponuda te žalbi nadležnom tijelu za kontrolu postupaka javne nabave u vezi dokumentacije za nadmetanje). Klinički bolnički centar nije proveo nove postupke javne nabave, jer je Odlukom Ministarstva od 21. travnja 2017. odlučeno da će ugradbeni materijal za ortopediju i traumatologiju nabavljati Ministarstvo zajedno sa zdravstvenim ustanovama kojima je osnivač Republika Hrvatska.

Zbog ranije navedenog, u 2016. nabavljeno je ugradbenog i potrošnog materijala za ortopediju i traumatološku kirurgiju u iznosu 5.333.523,00 kn bez postupaka javne nabave. Nabava je obavljena od dobavljača po cijenama iz ugovora koji su prestali važiti 27. studenoga 2015. i 20. veljače 2016.

Na temelju provedenih postupaka nabave u 2014., za nabavu posebno skupih lijekova 1. rujna 2014. zaključena su 23 okvirna sporazuma u iznosu 22.446.930,00 kn, te za nabavu antibiotika 15. rujna 2014. zaključeno je 47 okvirnih sporazuma u iznosu 6.875.465,00 kn. Okvirni sporazumi za nabavu posebno skupih lijekova vrijedili su do 1. rujna 2015., a za nabavu antibiotika do 15. rujna 2015.

Za nabavu skupih lijekova i antibiotika u 2016. provedena su dva otvorena postupka javne nabave, s namjerom zaključivanja okvirnog sporazuma s jednim gospodarskim subjektom, za razdoblje od jedne godine za svaku grupu predmeta nabave. Na temelju provedenih postupaka, za nabavu posebno skupih lijekova 19. svibnja 2016. zaključeno je 59 okvirnih sporazuma u iznosu 32.154.833,00 kn te za nabavu antibiotika 10. lipnja 2016. zaključena su 63 okvirna sporazuma u iznosu 7.695.728,00 kn.

S obzirom da postupci nabave posebno skupih lijekova i antibiotika nisu provedeni pravodobno, bez primjene propisanih postupaka javne nabave nabavljeni su posebno skupi lijekovi i antibiotici u vrijednosti 29.200.493,00 kn. Nabava je obavljena od dobavljača po cijenama iz ugovora kojima je istekao rok.

Klinički bolnički centar ne prati izvršenje ugovora po količini i vrijednosti. Klinički bolnički centar je trebao pratiti izvršenje ugovora kako bi pravodobno pokrenuo nove postupke javne nabave da se ne bi dogodilo da se za određeno razdoblje u godini nabava posebno skupih lijekova, antibiotika te ugradbenog i potrošnog materijala za ortopediju i traumatološku kirurgiju obavlja izravnim ugovaranjem, odnosno bez provedenih postupaka javne nabave.

Skreće se pozornost da je početkom 2017. stupio na snagu novi Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16), kojim se, između ostaloga, uređuju postupci i način javne nabave roba, radova i usluga te nabava roba i usluga u vrijednosti do 200.000,00 kn odnosno radova do 500.000,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje pisanih procedura kojima bi se uredile nadležnosti i odgovornosti u provođenju postupaka javne nabave u skladu s propisima koji uređuju javnu nabavu. Državni ured za reviziju nalaže nabavu roba, radova i usluga obavljati u skladu s propisima. Državni ured za reviziju predlaže praćenje izvršenja ugovora o javnoj nabavi.

- 7.2. *Klinički bolnički centar je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju. Navodi da će Služba za poslove nabave predložiti donošenje pravilnika o postupanju u procesu javne nabave u svrhu razvijanja i jačanja sustava kontrola u području javne nabave. Nadalje navodi da, tijekom provedbe zajedničkog postupka javne nabave za nabavu ugradbenog i potrošnog materijala za ortopediju i traumatologiju, Klinički bolnički centar nije smio provoditi vlastiti postupak javne nabave za ugovore i okvirne sporazume koji su istekli, te se nabavljanjem predmetnog ugradbenog i potrošnog materijala moralo osigurati neprekinuto pružanje zdravstvene zaštite. Navodi da je pravodobno započela priprema postupaka za nabavu antibiotika i skupih lijekova, ali je zbog kompleksnosti postupka odnosno čestih izmjena liste lijekova i zahtjeva za izmjenom dokumentacije, priprema troškovnika od strane Bolničke ljekarne trajala duže od planirane, te je sve navedeno produžilo postupak javne nabave i zaključivanje novih okvirnih sporazuma. Također navodi, da je u protekle dvije godine uvedena potpuna kontrola realizacije zaključenih ugovora i okvirnih sporazuma o javnoj nabavi u okviru vlastitog informacijskog sustava vezanog za financijsko poslovanje i javnu nabavu. Služba za poslove nabave primjenjuje i prati sve izmjene propisa u vezi s javnom nabavom i radi na poboljšanju sustava nabave, kako bi se ostvarila što veća pokrivenost financijskih rashoda provedenim postupcima javne nabave te omogućilo što efikasnije i racionalnije trošenje financijskih sredstava koje dovodi do smanjenja financijskih rashoda.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Kliničkog bolničkog centra za 2016. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - revizijom za 2011., utvrđene nepravilnosti koje se odnose na uplatu sredstava od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u državni proračun, te praćenje ugovora o javnoj nabavi, ponovljene su u 2016. (točka 1. Nalaza)
 - Klinički bolnički centar nije umanjio prihode i evidentirao obveze prema HZZO-u za više doznačena sredstva od izvršenih usluga u 2014. u iznosu 54.195.285,00 kn te su zbog navedenog, koncem 2016. manje iskazane obveze i manjak prihoda za navedeni iznos;
Klinički bolnički centar nije dostavio podatke o imovini za potrebe vođenja Središnjeg registra državne imovine (točka 3. Nalaza).
 - iako su u postupku sanacije utrošena značajna sredstva za podmirenje obveza prema dobavljačima, dospjele obveze su i nadalje značajne i imaju trend rasta, te koncem 2016. iznose 318.705.927,00 kn i veće su za 122.094.238,00 kn ili 62,1 % od stanja koncem 2014. nakon sanacije; iako je Klinički bolnički centar donio Plan racionalizacije poslovanja s dinamikom podmirivanja nepodmirenih obveza, poduzete aktivnosti nisu bile dovoljne za smanjenje obveza (točka 5. Nalaza)
 - bez primjene propisanih postupaka javne nabave nabavljeni su posebno skupi lijekovi i antibiotici u vrijednosti 29.200.493,00 kn; Nabava je obavljena od dobavljača po cijenama iz ugovora kojima je istekao rok. (točka 7. Nalaza)
4. Klinički bolnički centar je javna zdravstvena ustanova koja obavlja djelatnost bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, te znanstvenu i nastavnu djelatnost. Koncem 2016. Klinički bolnički centar je imao 3 172 zaposlenika, od kojih je 2 343 zdravstvena i 829 administrativno-tehničkog osoblja. Od 3. svibnja 2016. i u vrijeme obavljanja revizije ravnatelj je doc. dr. sc. Željko Zupčić dr. med. Sanacijski upravitelj je od 22. siječnja 2015. do 2. svibnja 2016. bio prof. dr. sc. Sven Kurbel dr. med. Prihodi su ostvareni u iznosu 738.452.499,00 kn, a rashodi u iznosu 811.248.550,00 kn. Manjak prihoda za 2016. iznosi 72.796.051,00 kn, što s prenesenim manjkom prihoda iz prethodnih godina iskazanom u iznosu 225.278.963,00 kn čini manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu 298.075.014,00 kn. Vrijednosno su najznačajniji prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a u iznosu 636.840.122,00 kn ili 86,2 % i prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu 63.208.654,00 kn ili 8,6 % ukupno ostvarenih prihoda. Potraživanja koncem 2016. iznose 60.009.235,00 kn i manja su za 13.161.355,00 kn ili 18,0 % u odnosu na stanje početkom godine.

Dospjela potraživanja iznose 25.758.068,00 kn. Obveze koncem 2016. iznose 318.705.927,00 kn i veće su za 54.961.429,00 kn ili 20,8 % u odnosu na stanje početkom godine. Dospjele obveze iznose 225.691.696,00 kn. Vrijednosno su najznačajniji rashodi za zaposlene u iznosu 437.878.372,00 kn ili 54,0 % i materijalni rashodi u iznosu 332.680.431,00 kn ili 41,0 % ukupno ostvarenih rashoda. Revizijom za 2016. utvrđene nepravilnosti koje se odnose na uplatu sredstava od prodaje stanova u državni proračun, koja je ponovljena nepravilnost, te računovodstveno poslovanje, obveze i javnu nabavu, utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.